

ТЕМА 1. СЧЕТОВОДСТВОТО КАТО ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА - МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ ОСНОВИ, СФЕРА НА ПРИЛОЖЕНИЕ, НОРМАТИВНА РЕГЛАМЕНТАЦИЯ. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТЕКУЩОТО И ПЕРИОДИЧНОТО ОТЧИТАНЕ. ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО – КАЧЕСТВЕНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ, ИЗИСКВАНИЯ, ЕЛЕМЕНТИ, ИНФОРМАЦИОННИ ВРЪЗКИ, РЕД НА ИЗГОТВЯНЕ, ОДИТИРАНЕ И ПУБЛИКУВАНЕ

МЕТОДОЛОГИЯТА НА СЧЕТОВОДСТВОТО ПРЕДСТАВЛЯВА СЪВКУПНОСТ ОТ МЕТОДИ, ЧРЕЗ КОИТО В ЧИСЛОВ ИЗРАЗ СЕ ОТРАЗЯВАТ НЕПРЕКЪСНАТО ПО ВРЕМЕ И МЯСТО, ИЗЧЕРПАТЕЛНО ПО ОБЕМ, СИСТЕМНО, ПОСЛЕДОВАТЕЛНО И ВЗАИМНО СВЪРЗАНО ВСИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ НА ИМУЩЕСТВОТО НА ПРЕДПРИЯТИЕТО В СТАТИКА И ДИНАМИКА, КАКТО И УСЛОВИЯТА ПРИ КОИТО ТО ОСЪЩЕСТВЯВА СВОЯТА ДЕЙНОСТ. С ЦЕЛ ДА ОСИГУРИ ДОСТАТЪЧНА И НАДЕЖДНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЕФЕКТИВНОТО СТОПАНСКО УПРАВЛЕНИЕ. МЕТОДОЛОГИЯТА ВКЛЮЧВА:

1. ДОКУМЕНТИРАНЕ И ИНВЕНТАРИЗИРАНЕ
2. ОЦЕНЯВАНЕ И КАЛКУЛИРАНЕ
3. СЧЕТОВОДНИ СМЕТКИ И ДВОЙНО ЗАПИСВАНЕ
4. БАЛАНСОВО ОБОБЩАВАНЕ
5. СВОДКА НА ОТЧЕТНИТЕ ДАННИ

НОРМАТИВНАТА УРЕДБА НА СЧЕТОВОДСТВОТО Е ПОДЧИНЕНА НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО, НАЦИОНАЛНИТЕ И МЕЖДУНАРОДНИ СЧЕТОВОДНИ СТАНДАРТИ, КАТО ПОСТАНОВКИТЕ В ТЕЗИ АКТОВЕ СА СЪОБРАЗЕНИ С ДИРЕКТИВИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИКОНОМИЧЕСКА ОБЩНОСТ.

В ОТЧЕТНИЯ ПРОЦЕС НА ПРЕДПРИЯТИЕТО СЕ РАЗГРАНИЧАВАТ ДВА ВЗАИМОСВЪРЗАНИ ЕТАПА:

1. ТЕКУЩО СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ – РЕАЛИЗИРА СЕ В РАМКИТЕ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД
2. ПЕРИОДИЧНО СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ – ЗАПОЧВА С ПРЕКЪСВАНЕ НА ТЕКУЩАТА СЧЕТОВОДНА РАБОТА И Е СВЪРЗАН С ТАКА НАРЕЧЕНОТО СЧЕТОВОДНО ПРИКЛЮЧВАНЕ, КОЕТО ЗАДЪЛЖИТЕЛНО СЕ ИЗВЪРШВА В КРАЯ НА ГОДИНАТА И РЕГУЛАРНО ПРЕЗ ИНТЕРВАЛИ, УТОЧНЕНИ ОТ ГЛАВНИЯТ СЧЕТОВОДИТЕЛ.

ПРЕДСТАВЯНЕТО НА ГОДИШНИТЕ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА СА ТРЕТИРА В СС № 1

Счетоводен стандарт СС 1 определя базата за представяне на финансови отчети с общо предназначение, за да се осигури възможност за сравнимост на финансовите отчети на предприятието с тези за предходни периоди и с финансовите отчети на други предприятия

Обхват

- 1.1. Този стандарт се прилага при изготвяне на финансови отчети с общо предназначение и определя формата, структурата и съдържанието на съставните части на финансовия отчет.
- 1.2. Финансови отчети с общо предназначение са тези, чиято цел е да отговарят на нуждите на външните потребители – акционери (съдружници), заемодатели, доставчици, клиенти, персонал, държавни органи и други.
- 1.3. Финансовите отчети са структурирано представяне на информация за финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци на предприятието.

ЕЛЕМЕНТИТЕ ГФО СА:

1. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
2. ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
3. ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК
4. ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
5. ПРИЛОЖЕНИЯ

Общи изисквания към финансовия отчет

1. Финансовият отчет се изготвя в хиляди левове.
 2. За годишен финансов отчет се счита този отчет, който е съставен за период от една календарна година. Когато по изключение годишният финансов отчет е съставен за период, различен от една календарна година, това обстоятелство се оповестява в приложението.
 3. Новообразуваните предприятия съставят годишен финансов отчет, който обхваща периода от датата на тяхното учредяване до края на отчетния период. Данни за предходен отчетен период не се посочват. В приложението се оповестяват факти и обстоятелства относно учредяването.
 4. Когато с нормативен акт са направени промени във формата, структурата или съдържанието на отделни съставни части от финансовия отчет, информацията за предходния отчетен период се преобразува (коригира) в съответствие с тези промени.
 5. Поредността на разделите, групите и статиите в счетоводния баланс и в отчета за приходите и разходите следва реда, който е определен в този стандарт.
 6. Сумите по статиите във финансовия отчет, които са отрицателни величини, се посочват в скоби.
- Идентификация на финансовите отчети

1. Финансовите отчети трябва да бъдат ясно идентифицирани и разграничени от друга информация, представяна от предприятието.
2. Всяка съставна част на финансовия отчет трябва да бъде ясно идентифицирана.
3. Следната информация трябва да бъде надлежно представена и ако това е необходимо за по-доброто ѝ разбиране, повторена:
 - а) наименованието, адресът и правната форма на предприятието или други данни за идентифицирането му;

б) дали финансовият отчет се отнася за отделно предприятие или за група предприятия;
в) отчетният период, за който се отнася финансовият отчет, датата, към която е съставен, и датата на изготвянето му;

г) отчетната валута;

д) степента на точност на числата, представени във финансовия отчет. Отчетен период

Отчетният период е календарната година, освен ако в друг счетоводен стандарт е предвидено друго.

Съгласно : Чл. 38. (1) от Закона за счетоводството на независим финансов одит от регистрирани одитори, освен когато в закон е предвидено друго, подлежат годишните финансови отчети на:

1. акционерни дружества и командитни дружества с акции
2. предприятия, които са емитенти по смисъла на Закона за публичното предлагане на ценни книжа;
3. кредитни институции, застрахователни и инвестиционни предприятия, дружества за допълнително социално осигуряване и управляваните от тях фондове;
4. предприятия, за които това изискване е установено със закон;
5. всички предприятия, непочвени в т. 1 - 4, с изключение на предприятията, прилагачи облекчена форма на финансова отчетност и бюджетните предприятия.

(2) На независим финансов одит от регистрирани одитори подлежат годишните финансови отчети на юридическите лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на общественополезна дейност и вписани в Централния регистър при Министерството на правосъдието, когато за текущата година превишават един от следните критерии:

1. балансова стойност на активите към 31 декември - 1 млн. лв.;
2. размер на приходите от стопанска и нестопанска дейност за текущата година - 2 млн. лв.;
3. обща сума на получените през текущата година финансираня и неусвоени към 31 декември на текущата година финансираня, получени през предходни отчетни периоди - 1 млн. лв.

(3) Консолидираните финансови отчети и индивидуалните финансови отчети, включени в консолидацията, подлежат на независим финансов одит.

(4) Регистрираните одитори, които извършват независим финансов одит на финансови отчети, в одиторския доклад задължително изразяват и мнение относно съответствието между годишния доклад за дейността и годишния финансов отчет за същия отчетен период и/или относно съответствието между годишния консолидиран доклад за дейността и консолидирания финансов отчет за същия отчетен период.

(5) Когато годишният финансов отчет подлежи на независим финансов одит, в приложението се оповестяват начислените за годината суми за услугите, предоставяни от регистрираните одитори на предприятието, поотделно за: независим финансов одит, данъчни консултации и други услуги, несвързани с одита. В приложението на консолидирания финансов отчет се оповестява по аналогичен начин информацията, посочена в изречение първо, по отношение на предприятията, включени в консолидацията.

Тема 2 . Капитал и пасиви на предприятието – същност, форми на проявление и нормативни изисквания. Концепции за капитала и поддържането му. Организация на синтетичното и аналитичното отчитане на собствения и на привлечения капитал.

Капитал и пасиви на предприятието същност и форми на проявление

Капиталът е един от задължителните компоненти на имуществото на предприятието. Той характеризира произхода на активите, тоест източниците на придобиване. Той може да се определи, като паричен израз на стойността на вложените активи.

Формите на капитала са собствен и привлечен/пасивен/.

Собствен капитал който показва възможностите на предприятието. Подразделя се на основен капитал, резерви, финансов резултат, неразпределена печалба или непокрита загуба, приходи.

Основен капитал лицето на предприятието. В този капитал е представена мощта на предприятието, поради тази причина за регистрацията в съда и за пререгистрацията се изисква счетоводно извлечение на размера на основния капитал.

Резерви представляват заделени по закон от предприятието средства, вложени в активи с целево предназначение. Формират се по законов начин на базата на определен закон и по решение на самото предприятие. Резервите, както и капитала се формират от печалбата, ако има такава. Резервите обикновено се изразходват в рамките на годината, но е възможно да остане остатък, който да бъде прехвърлен за новата година.

Финансов резултат той е стойностен израз на крайния икономически резултат от осъществяване на определена сделка и общо от дейността на цялото предприятие. Печалбата се определя законкретен период. Финансовият резултат може да бъде както печалба, така и загуба.

Неразпределена печалба или непокрита загуба тези елементи на капитала са формирани през минали периоди от дейността на предприятието и не са приключени до момента. Предприятието само решава как да разпредели формираната печалба. За непокрита загуба законът за корпоративното подоходно облагане е определил една сравнително сложна система за покриване на загубата в продължение на 5 години.

Приходи имат различен характер и произход. Общо обаче водят до подобряване на икономическата изгода за предприятието. Могат да бъдат формирани от основна дейност, могат да бъдат финансови и извънредни приходи.

ПРИВЛЕЧЕН КАПИТАЛ /ПАСИВИ/ - външни или привлечени източници за финансиране на активите. Той обхваща външни източници за финансиране на стопанската дейност. Закупените по този начин активи имат статут на право насобственост и на използване. Според функционалната роля, СК се разделя на 3 групи: дългосрочни пасиви/задължения/; краткосрочни пасиви; финансираня.

Дългосрочните задължения имат срок на погасяване повече от 1 година. Тук става въпрос в най-голяма степен за дългосрочните банкови заеми, които могат да бъдат както затекущи, така и за инвестиционни нужди-предимно инвестиции

Краткосрочни възникват в процеса на текущата дейност на предприятието и се погасяват в рамките на годината. Повечето от тях се погасяват в рамките на месеца. Включват следните задължения:

Задължения към държавата по повод на данъци, такси и др.;Задължения към доставчици;Задължения към персонала за начислени работни заплати;Задължения към осигурителните институции;Други

Финансираня те представляват стойността на получения по безвъзмезден път средства в предприятието от държавата, от общината или трети лица под формата на субсидии, дарения, дотации. Тези средства не подлежат на връщане.

Концепции за капитала и поддържането му:

1. **ФИНАНСОВА** – според нея капитала се приема за вложени пари или покупателна способност. То е синоним на чистите активи или на собствения капитал на съответното предприятие. Според действащото счетоводно законодателство у нас се прилага тази концепция.
2. **МАТЕРИАЛНА** – според нея капитала се разглежда като производствена капацитет на предприятието, основаващ се на произведената продукция за определен период от време.

Счетоводно отчитане на капитала:

1. за отчитане на основния капитал се използват сметки 101 – основен капитал, изискващ регистрация и сметка 102 – основен капитал, не изискващ регистрация. Те са балансиви,

пасивни, синтетични, основни – капиталови. Сметките се кредитират при увеличение, а се дебитират при намаление на основния капитал. Крайното им кредитно салдо се записва в пасива, раздел собствен капитал, група 1. Аналитичното отчитане към сметките се организира по съдружници с данни за дяловете и вноските.

2. счетоводното отчитане на капиталовите резерви се извършва с помощта на сметките от група 11. те са балансови-пасивни, синтетични основни-капиталови. Създаването и увеличението на резервите води до кредитиране на тези сметки, а използването им за определени цели - до дебитирание на съответните сметки. В края на отчетния период могат да останат с кредитно салдо. Аналитичното отчитане може да се организира по източници, цели на образувание и използване.
3. отчитане на получените заеми – временно привлечените чужди парични средства в левове или валута за осъществяване на дейността на предприятието се отчитат като краткосрочни и дългосрочни заеми. Сметките, които се използват за отчитане на заемите са: 151 – получени краткосрочни заеми и с-ка 152 – получени дългосрочни заеми и с-ка 153 – дългови инструменти. Аналитичното отчитане се организира по видове заеми, по кредитори по срокове и условия на заема и др. в зависимост от нуждите на управлението.